

Pre-vmbo zeer succesvol in de Hoeksche Waard

Stephan Smits, Elise van Eeden en Jan Vermeulen

In januari 2020 kwam de eerste groep 8'ers naar het Actief College in Oud-Beijerland om er in zes dinsdagmiddagen het programma pre-vmbo techniek te volgen. Het waren 75 leerlingen die meteen al in twee groepen gesplitst moesten worden in verband met de veiligheid. Het concept bleek succesvol en inmiddels heeft onlangs de vierde editie plaatsgevonden.

Het pre-vmbo techniek is bedoeld voor leerlingen uit groep 8 met een vmbo-advies. Ze gaan op ontdekkingstocht door de drie technische profielen: BWI, PIE en M&T. Bij elk profiel gaan ze twee middagen aan de slag met praktische opdrachten. Jan Vermeulen, docent PIE, is enthousiast over het concept en vooral over de leerlingen: "Die kinderen zijn echt fantastisch; heel leergierig. Bij mij krijgen ze eerst een opdracht om een regenboogbol te maken; een soort tennisbal die ze moeten voorzien van een regenboog ledje. De tweede opdracht is het maken een 'bibberspiraal'. Geweldig om de reactie van die leerlingen te zien als het uiteindelijk allemaal nog werkt ook. Als er nog tijd over is, ga ik MIG/MAG lassen met ze, compleet met laskap en stofjas. Terwijl ik hun hand vasthoud, lassen de leerlingen." Ook docent M&T Stephan Smits heeft een aantrekkelijk programma voor de leerlingen van groep 8. "Bij M&T krijgen ze diverse opdrachtjes: auto wassen en wiel verwisselen bij Mobiliteit en 'rijden' met een heftruck in de simulator en pallets inpakken en verzendklaar maken bij Transport. Daarnaast krijgen ze een AR (Augmented reality)-bril op hun neus waarmee ze een echte auto voor zich zien staan in de ruimte waarin ze zijn. Heel bijzonder vinden de leerlingen dat."

Basisscholen enthousiast

Pre-vmbo techniek is volgens Elise van Eeden, programmamanager STO Hoeksche Waard, alleen mogelijk dankzij de gelden van Sterk Techniekonderwijs. Hierdoor konden drie extra leerkrachten techniek worden aangetrokken én de heftruck simulator en twee AR-brillen worden aangeschaft. Elise: "Het was voor mij absoluut een voorwaarde om uitbreiding van personeel te krijgen bij de start van STO. Wij zijn blij dat we drie uitstekende collega's erbij hebben gekregen die met hun 'poten' in het bedrijfsleven staan of daar heel lang in hebben gewerkt én bevoegd docent zijn. Ik ben er van overtuigd dat als de STO-gelden zouden stoppen (wat gelukkig niet aan de orde is, red.), we dit pre-vmbo programma niet meer kunnen draaien. En dat zou natuurlijk eeuwig zonde zijn, want steeds meer basisscholen in de Hoeksche Waard zijn er enthousiast over."

Dat enthousiasme was aanvankelijk nog niet overal zo groot, vertelt Elise. Op de Hoeksche Waard, dat een sterke eilandstructuur en -cultuur kent, gaat de mond-tot-mondreclame echter snel. Bij de editie van eind 2022 deden inmiddels bijna alle basisscholen op het eiland mee en waren er maar liefst 150 leerlingen ingeschreven. Dat betekende dat naast de dinsdagmiddag ook de woensdagmiddag werd gereserveerd voor de groep 8'ers.

Organisatie

De Hoeksche Waard is een eiland waar nog veel kleine basisscholen bestaan. Zo kan het zijn dat er van een basisschool maar één groep 8-leerling is met een vmbo-advies. Zo'n kind komt dan alleen naar het Actief College. Elise: "Iedereen komt eigenlijk met eigen vervoer. Soms gewoon met de fiets en soms worden ze gebracht en gehaald door ouders of opa's en oma's. De kinderen die alleen komen van een school proberen we zoveel mogelijk bij elkaar in een groepje te plaatsen. Bij de eerste lessen verwelkom ik de kinderen persoonlijk. Ze vinden het allemaal

Elise van Eeden

reuze spannend, want ja, zo'n 'grote school' is heel indrukwekkend voor ze. Het is mooi om te zien hoe ze in die weken veranderen. De meest verlegen kinderen zie je echt anders worden. Bij de vierde les hoef ik ze al niet meer te ontvangen; dan rennen ze me bij wijze van spreken voorbij om maar zo snel mogelijk in hun lokaal te zijn en aan de slag te gaan."

Stephan beaamt dit: "Zo'n eerste keer in een technieklokaal maakt behoorlijk indruk op de leerlingen. Daarbij krijgen ze meteen een overall aan wat op zich al heel bijzonder is voor hen. Onze eigen leerlingen van leerjaar 3 en 4 die het betreffende profiel volgen, helpen overigens bij de lessen pre-vmbo. Ze staan er voor in de rij en vragen 'Meneer, mag ik helpen?'. Zij vinden het geweldig om hun kennis over te dragen aan de kinderen van groep 8." Bij Jan helpen zijn leerlingen ook mee en kunnen ze er zelfs 'snipperuren' mee verdienen. "Die snipperuren kunnen ze uiteraard alleen verdienen voor mijn eigen lessen", verduidelijkt Jan.

Betrokkenheid ouders en leerkrachten basisschool

Uit een enquête die is uitgezet onder de basisschoolleerkrachten bleek dat zij merken dat hun leerlingen enthousiast terugkomen in de klas. Sommige leerkrachten grijpen dit aan om zelf een bezoekje te brengen aan het Actief College om de school met eigen ogen te bekijken. Zo kunnen ze zien met welke materialen en gereedschappen hun leerlingen aan het werk worden gezet. Daarnaast zijn ze nieuwsgierig naar het mooie nieuwe schoolgebouw dat het Actief College sinds twee jaar heeft betrokken en waar, mede door de STO-gelden, de technieklokalen voorzien zijn van de nieuwste technische materialen en machines. Elise: "Ik ontvang de leerkrachten met veel plezier bij ons. Bij de aanmeldingen voor het pre-vmbo programma heb ik altijd direct contact met de leerkracht van groep 8 en dat is erg fijn werken. Zo houden we korte lijstjes en kunnen de leerkrachten aan mij aangeven of we bij een bepaald kind ergens speciaal rekening mee moeten houden. Iets dat we graag doen." Die betrokkenheid houdt niet op bij de leerkrachten en de kinderen van groep 8. Ook ouders, opa's en oma's worden betrokken bij het programma. Jan: "Bij mijn lessen lopen we nogal eens uit en dan vraag ik aan de leerlingen hoe ze naar huis gaan. Als ze dan zeggen dat ze worden opgehaald, loop ik naar buiten en haal de betreffende ouders / opa's / oma's naar binnen. De kinderen kunnen dan gelijk trots laten zien waar ze mee bezig zijn."

Na de zes lessen wordt het project feestelijk afgesloten met een bijeenkomst waar de kinderen een certificaat

ontvangen dat ze uiteraard officieel moeten ondertekenen. Hierbij worden leerkrachten en familie van de kinderen van harte uitgenodigd. "Erg grappig om dan de reactie te horen van vrijwel alle kinderen 'maar ik heb nog helemaal geen handtekening!'. Als een kind door ziekte niet aanwezig kan zijn bij de slotbijeenkomst, ga ik het certificaat persoonlijk bij zijn of haar basisschool afleveren."

Gevolg voor nieuwe instroom

Het programma pre-vmbo loopt nu voor het derde jaar en er kunnen al voorzichtig conclusies worden getrokken wat betreft de instroomcijfers. Bij het Actief College volgen de eerstejaars alle profielen en kiezen ze in leerjaar 2 voor twee keuzeprofielen. Dit schooljaar heeft bijna 75% van de leerlingen voor de tweede keer keuzeprofiel BWI gekozen. Verder zitten in leerjaar vier bij PIE op dit moment 28 leerlingen, terwijl er eigenlijk maar 24 in het lokaal passen. "We groeien, ondanks de nieuwbouw, dus nu al uit ons jasje", zegt Elise. "Het is echt een enorm succes, want de prognoses lieten iets heel anders zien. De school is gebouwd voor 450 leerlingen en nu al hebben we er ruim vijf honderd."

Naast het pre-vmbo programma organiseert het Actief College eens per jaar, samen met het regionale bedrijfsleven, het Technieffestival. Hierbij zijn de kinderen van groep 8 van alle basisscholen op de Hoeksche Waard welkom. In oktober 2022 stond de teller op vijfhonderd kinderen; een absoluut maximum qua organisatie. Ook dat helpt om kinderen van de basisschool enthousiast te maken voor techniek.

